

Speelgoed in een ander perspectief

Hoe maak je speelgoed van kinderen tot een volwaardig leeronderwerp? De unit (project) 'Speelgoed' van het IPC verleidt kinderen letterlijk tot meer leren aan de hand van hun eigen, mooiste bezit. Vraag je kinderen om het speelgoed thuis uit de kast te halen! Het is meer dan de moeite waard, want dit thema biedt namelijk oneindig veel mogelijkheden voor een gedegen en zorgvuldig lesprogramma. Dat is precies wat het International Primary Curriculum (IPC) heeft vastgelegd in haar unit Speelgoed.

‘Wat is er mooier dan je lievelingsspeelgoed mee te mogen nemen naar school?’

Robert Jan van Leeuwen, geeft les aan groep 4 op de International School of The Hague in Den Haag. Robert Jan: ‘De unit speelgoed heb ik al meerdere keren gegeven, zowel aan Nederlandstalige als Engelstalige groepen. Het is fascinerend om te zien hoe speelgoed ook een serieus thema kan zijn. Ondanks dat het thema steeds hetzelfde blijft, is de uitvoering in iedere groep weer anders. Iedere groep brengt namelijk zijn eigen kennis, vragen en interesses mee. Die vrijheid om het thema aan te passen aan de groep zonder daarbij je leerdoelen uit het oog te verliezen, is de kracht van het curriculum.’

Op zijn school is Robert Jan ook verantwoordelijk voor IPC-trainingen aan collega’s en de IPC-route binnen deze school. ‘Wij willen hier op school 5 IPC-units per schooljaar de revue laten passeren. Aan het eind van de basisschool zijn met behulp van minimaal 30 IPC-units de kerndoelen voor de zaakvakken en creatieve vakken aangeboden.’

Gerdien van der Woude is als leerkracht van groep 3 op PDO school in Oman betrokken geweest bij de ontwikkeling van het IPC en heeft de unit Speelgoed al eerder uitgevoerd. Gerdien: ‘Naast het waardevolle internationale aspect vind ik het mooiste van het IPC dat alle leerlingen zeer betrokken zijn bij iedere unit. Alle thema’s staan in de belangstelling en als er in de wereld iets groots gebeurt zoals de Olympische Spelen dan is daar ook een aparte unit voor. Dat is de aantrekkingskracht voor een leerling. En het maakt mijn werk zoveel leuker omdat ik niet ieder jaar hetzelfde boek moet doorploegen.’

Wat zijn nu een aantal taken van de unit Speelgoed die Gerdien met haar groep heeft uitgevoerd?

Geschiedenis: Waarmee speel(de) je graag?

Onderzoeksactiviteit

Vraag de kinderen om individueel in tijdschriften en boeken op zoek te gaan naar foto’s en afbeeldingen van speelgoed waar zij als baby, peuter mee gespeeld hebben en vandaag de dag nog mee spelen. Als zij zelf het echte speelgoed nog hebben, kunnen zij dat misschien meebrengen naar school.

Vraag: sorteert de afbeeldingen en/of het echte speelgoed in de drie genoemde groepen (baby, peuter, nu). Denk na over de verschillende soorten speelgoed. Welke overeenkomsten en verschillen zijn er?

Verwerkingsactiviteit

Vraag de kinderen om individueel met behulp van een tijdslijn hun speelgoed te sorteren en op volgorde te leggen vanaf baby, peuter tot nu. Vraag hen na te denken over het soort speelgoed waar zij in de toekomst mee denken te gaan spelen. Laat hen hier een tekening van maken en deze ook in de tijdslijn opnemen. Vraag hen met een klasgenoot te praten over de overeenkomsten en verschillen tussen de verschillende soorten speelgoed waarmee zij hebben gespeeld.

Natuur: Knuffel van karton?

Onderzoeksactiviteit

De kinderen worden in tweetallen verdeeld en buigen zich over de vraag waar speelgoed van wordt gemaakt?

Vragen:

- Sorteert samen met een klasgenootje een aantal soorten speelgoed naar de diverse materialen waarvan zij gemaakt zijn.
- Bespreek de kenmerken van elke groep en laat hen brainstormen over bepaalde woorden die elke groep beschrijven.
- Bekijk of sommige soorten speelgoed van meer dan één materiaal gemaakt zijn. Vraag de kinderen na te denken of een ander materiaal effectief zou kunnen zijn voor een bepaald soort speelgoed. Zouden wij beren en andere speelgoedbeesten knuffelen als zij van karton of hout gemaakt waren?
- In tweetallen maken de kinderen een Vendiagram dat laat zien van welk materiaal (verschillend en overeenkomstig) speelgoed gemaakt kan zijn. Vraag hen waar zij speelgoed plaatsen dat van meer dan één soort materiaal gemaakt is.

Verwerkingsactiviteit

Individueel maken de kinderen een stuk speelgoed dat een balancerend figuur voorstelt. Als basis hebben zij een oude holle bal nodig die in tweeën is geknipt en is gevuld met een beetje boetseerklie. Ook hebben zij andere materialen nodig, zoals papier, karton, hout, kurk, luciferstokjes en kleine plastic bolletjes om het figuurtje te maken. Vraag hen te onderzoeken in hoeverre de hoeveelheid plastic uitmaakt en hoe zij de manier kunnen veranderen waarop hun speeltje balanceert.

Techniek: Bedenk en bouw nieuw bordspel

Onderzoeksactiviteit

In kleine groepjes ontwerpen en plannen de kinderen een nieuw bordspel. Geef de kinderen bijvoorbeeld de volgende aandachtspunten mee:

- Hoe gaan de spelers over het veld?
- Hoe laat je hun positie zien?
- Hoeveel spelers nemen deel aan je spel?
- Hoe kun je winnen?
- Zijn er delen op het bord die de spelers bevoordelen of in het nadeel stellen?
- Welke gereedschappen en materialen ga je gebruiken?
- Waar moet je nog meer aan denken?
 - Hoe heet je spel?
 - Kijk naar andere bordspelen om ideeën op te doen voor je ontwerp.

Verwerkingsactiviteit

In dezelfde groepjes maken de kinderen hun bordspel. Laat hen de effectiviteit zelf bepalen door het te spelen!

- Loopt het goed?
- Vond je het leuk?
- Hoe kun je het ontwerp verbeteren?

Internationale leerdoelen: is speelgoed overal hetzelfde?

Onderzoeksactiviteit

Deel de kinderen in kleine groepjes in. Indien mogelijk plaatst u kinderen van verschillende landen in één groep. Vraag de kinderen om met elkaar te praten over:

- welke twee verschillende soorten speelgoed iedereen in de groep kent
- welk bestaand speelgoed populair is in vele landen ter wereld
- welk speelgoed of spelletje alleen door kinderen in een bepaald land wordt gebruikt

Verwerkingsactiviteit

Vraag de kinderen om in kleine groepjes een stuk speelgoed of spelletje te ontwerpen waarmee kinderen over de gehele wereld kunnen spelen.

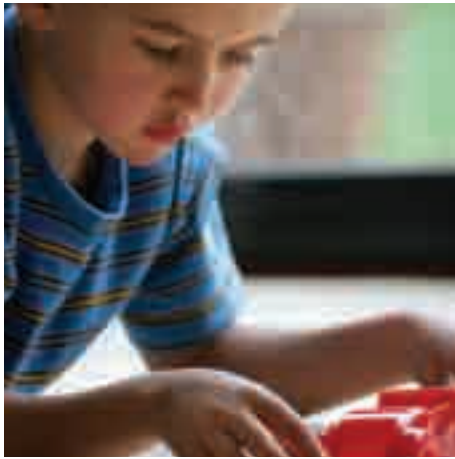
- Welke kenmerken moet het hebben?
- Hoe kan iedereen leren en begrijpen hoe je ermee moet spelen?

Vakoverstijgend thema

Net als andere IPC-units is het onderwerp Speelgoed vakoverstijgend. Het is gericht op de zaakvakken en de creatieve vakken. Alle taken zijn rechtstreeks gerelateerd aan het thema, zodat de kinderen kunnen zien en ervaren dat wat zij leren ook echt zinvol is. De leerdoelen van het IPC voldoen aan de kerndoelen, zowel aan de inhoud als aan de manier van het lesgeven. Dit wordt onderschreven door de Nederlandse Onderwijsinspectie.

Meer informatie

Voor een gratis voorbeeld van een andere IPC-unit en meer informatie, kunt u ons bellen op 070 300 10 40. Of bekijk de website www.ipcnederland.nl. IPC Nederland start binnenkort met de Members' Lounge. Dit is een interactief e-learning platform voor IPC-leerkrachten voor de uitwisseling van ideeën, informatiebronnen, fora en mogelijkheden voor kinderen over de hele wereld om van elkaar te leren op basis van dezelfde thema's.

Gerdien's dagboek

Dit schooljaar heeft Gerdien van der Woude, leerkracht in groep 3 van PDO School in Oman de unit Speelgoed uitgevoerd. Zij heeft in een dagboek haar ervaringen opgeschreven. Een aantal fragmenten:

Week één

Wat is er mooier dan je lievelingsspeelgoed mee te mogen nemen naar school! Vandaag mochten de kinderen van groep 3 al hun avonturen en verhalen vertellen over hun speelgoed/spel. De aandacht was groot. Op een mooi plekje in de klas hebben we vervolgens 'het Speelgoedmuseum' (bazaar) van groep 3 ingericht. De kinderen vonden het leuk te ontdekken dat iedereen iets anders had meegebracht. Ze kwamen erachter dat ze zelf al een heleboel wisten van de verschillen tussen het speelgoed. Met de speelgoedwinkel in ons achterhoofd gingen we aan de slag met het sorteren van onze meegebrachte spullen. We sorteerden op hard en zacht, van nu en vroeger, voor jong of oud, met motor/batterij of zonder, etcetera. De kinderen maakten of tekenden hun eigen speelgoedwinkel.

Week twee

'Nee, hier speelde ik vroeger mee, nu niet meer hoor!' Met het meegebrachte speelgoed kwamen de kinderen er al snel achter dat elk speeltje z'n eigen geschiedenis heeft en dat het op te hangen is aan een bepaalde periode in je leven. De kinderen leerden een eigen tijdlijn te maken. Ook werden opa en oma gemaild om te vragen waarmee zij speelden toen ze klein waren. Sommige grootouders kwamen met prachtige verhalen en foto's. Natuurlijk moesten we enkele uitproberen:

tollen, knikkeren en steltlopen, we doen het niet meer dagelijks. De kinderen vonden het schitterend.

Week drie

Het spelen met speelgoed is één kant van de zaak, maar wat als je iets zelf moet maken? Vanmiddag werkten de kinderen aan een 'balancerend speelgoedje'. Omdat de Sint in het land is, was het thema eenvoudig te bedenken. Met materialen als papier, karton, hout, kurk en klei en een holle bal onderzochten de kinderen of ze 'Sint en Piet' op geheel eigen wijze in de beste balans konden krijgen. De kinderen waren razend enthousiast en vertelden nadien aan elkaar de verbeterpunten die ze hadden aangebracht.

Week vier

Samenwerken is vooral 'goed luisteren naar elkaar'. Met dit specifieke leerdoel voor ogen mochten de kinderen in groepjes een bordspel maken. Eerst was er de planning waarbij een aantal zaken moesten worden besproken. Aan de hand van de vraagwoorden als: wie, wat, waar, hoe en welke werd het plan in kaart gebracht. Daarna gingen ze aan de slag en werd het spel uitgetoetst. De kinderen hadden hun tijd hard nodig en we hebben de volgende dag er ook nog aan gewerkt. Daarna mochten ze de verschillende spellen uitproberen. Zo konden ze van elkaar leren en ideeën uitwisselen.

Week vijf

Als afsluiting hebben we ouders, uit verschillende landen, uitgenodigd om hun favoriete spel/speelgoed te komen uitleggen en/of beschrijven. De opkomst was groot. Met veel interesse luisterden de kinderen naar de verhalen. Veel vragen werden gesteld. Nadien mochten de kinderen aan hun eigen ouders vertellen wat ze geleerd hadden van de unit 'Speelgoed'. Veel kinderen toonden met trots hun portfolio. Sommige kinderen lieten graag zien hoe ze een eenvoudige stroomkring in werking konden laten gaan, de lichtjes die gingen branden kon je weer gebruiken bij je eigen gemaakte lego ontwerp. De IPC-unit Speelgoed was zeker een 'handige unit'.

